

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1428/2022.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Gyulai Törvényszék 15.Pf.25.035/2021/16. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Gyulai Törvényszék 15.Pf.25.035/2021/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a bírói döntés ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] Az indítványozó mint felperes szavatossági igény jogcímén érvényesített követelést a az alperes építőipari tevékenységet végző jogi személlyel szemben az alperes által 2008-ban kivitelezett ingatlan tekintetében. A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a fűtési rendszer ellenőrzésére, majd a fűtéscsövek és szabályozók cseréjére vagy meghatározott összeg megfizetésére, valamint ugyanezen ingatlan vonatkozásában a kerítés és terasz 2018-ban megkezdett, de be nem fejezett bontási munkálatainak befejezésére.
- [4] A Békéscsabai Járásbíróság a 2020. november 9-én kelt, 2.P.20.902/2019/20. számú ítéletében elutasította a felperes keresetét. Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában megállapította, hogy a felperes nem tudta csatolni az alperessel kötött szerződést, ezért az nem volt megállapítható, hogy az alperes pontosan milyen feltételek mellett és milyen munkák elvégzésére vállalt kötelezettséget. Az elsőfokú bíróság azt viszont rögzítette, hogy az illetékes hatóság 2008 novemberében a használatbavételi engedélyt megadta. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes nem szólította fel igazolható módon az alperest a fűtésrendszer hibáinak kijavítására, így a

szavatossági igénye – az egyes épületszerkezetek és azok létrehozásánál felhasználásra kerülő termékek kötelező alkalmassági idejéről szóló 11/1985. (VI. 22.) ÉVM-IpM-KM-MÉM-BkM együttes rendelet alapján – 2013 novemberében elévült. Az elsőfokú bíróság a terasz és kerítés meghibásodott burkolata tekintetében is a szavatossági igény elévülését állapította meg annak rögzítése mellett, hogy a felperes által csatolt 2018. évi SMS-váltások azt bizonyítják, hogy az alperes a fűtésrendszer tekintetében kizárólag karbantartási munkákat végezett és a szavatossági idő lejárt után szívességből kezdett hozzá a kerítés és terasz burkolatának javításához, amit anyag hiányában nem tudott befejezni. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a szavatossági igény közlésére nincs ugyan kötelező alaktság előírva, ugyanakkor az azóta eltelt hosszú időre és az alperes vitatására tekintettel, annak mindenképpen utóbb igazolható módon kell megtörténnie, melyet az ingatlanban munkát végző személyek meghallgatásával nem lehet pótolni.

- [5] A Gyulai Törvényszék a 2021. szeptember 30-án kelt, 15.Pf.25.035/2021/16. számú ítéletében helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatának érdemi felülbírlata során – egyetértve az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival – megállapította, hogy alperesi elismerés hiányában a felperesnek kellett volna bizonyítania az alperes szavatossági kötelezettségének bekövetkeztét, ez azonban nem történt meg. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy írásbeli szerződés hiányában a szavatossági igény jogalapja sem állapítható meg (a rendszer beépítésének felügyelete nem azonosítható a rendszer elkészítésével, megépítésével). A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan mellőzte a peres felek által előterjesztett tanúbizonyítási indítványokat, mivel az indítványozó nem tett olyan tényállítást, hogy konkrétan melyik napon, milyen tartalommal szólította fel az alperest szavatossági igénye teljesítésére és ezen alkalommal és helyszínen pontosan mely személyek voltak jelen, így nem volt olyan tényállítás, amelyre vonatkozóan indokolt lett volna a bizonyítás. A másodfokú bíróság megerősítette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy az ingatlanban munkát végző személyek meghallgatásával a szavatossági igény kifejezett közlését nem lehet pótolni.
- [6] A Kúria a 2022. március 22-én kelt, Pfv.V.20.051/2022/6. számú végzésében a felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét visszautasította.
- [7] Az indítványozó ezt követően fordult ismét az Alkotmánybírósághoz, tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság egyesbírói eljárásban a jogerős ítélet ellen, határidőben benyújtott alkotmányjogi panaszát a folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásra tekintettel, visszautasította.
- [8] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Gyulai Törvényszék 15.Pf.25.035/2021/16. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta. Az indítványozó az Alkotmánybíróság hiánypótlását követően kiegészítette indítványát.

- [9] Az indítványozó elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével ellentétesnek tartotta a kifogásolt bírói döntést. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az alábbi tényeket: egyrészt az indítványozó nem állt baráti kapcsolatban az alperes gazdálkodó szervezettel, így nem életszerű, hogy az szívességből végzett éveken keresztül javítási munkákat az ingatlanon; másrészt az alperes rendszeres megjelenését az ingatlanban az alperesi nyilatkozat is alátámasztja; harmadrészt a szavatossági határidő nem telik, amíg a rendeltetésszerű használat nem lehetséges. Az indítványozó szerint az elsőfokú és másodfokú bíróság álláspontja ellentétes volt abban, hogy a hibák bejelentése elegendő-e a szavatossági igény érvényesítéséhez vagy sem. Az indítványozó értelmezése szerint az elsőfokú bíróság szerint alkalmas, míg a másodfokú bíróság szerint „többlettényállás állítása lett volna szükséges.” Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság csak az időmúlással indokolta, hogy véleménye szerint a tanúk nem alkalmasak a bizonyításra. Az indítványozó hangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróság által várt „többlettényállás”, azaz a szavatossági igény kifejezett érvényesítése, elhangzott. Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét abban látta, hogy az írásbeli bizonyítékokat a bíróság nem vette figyelembe, nem értékelte, míg a tanúkat nem kívánta meghallgatni, hanem előre mérlegelte a vallomásukat. Ezen túlmenően a másodfokú bíróság nem indokolta meg döntését. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelmére is.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [11] 3.1. Az Alkotmánybíróságnak először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem követelményeinek.
- [12] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak. E rendelkezésnek megfelelően a kérelem többek között akkor határozott, ha tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, vagy bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. E rendelkezéseknek megfelelően nem elegendő az Alaptörvény egyes felhívott rendelkezéseire hivatkozni, hanem az indítványban meg kell indokolni, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseit a megsemmisíteni kért döntés miért és mennyiben sérti.

- [13] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványban megjelölt alaptörvényi rendelkezések közül kizárólag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében tartalmaz indokolást az indítványt [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont], az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az indítványozó önálló indokolást nem adott elő. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek egy adott rendelkezését, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés {3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]}.
- [14] 3.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz fennmaradó eleme megfelel-e az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek.
- [15] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben jelen ügyben is fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [17] Az indítványozó a tisztességes bírói eljáráshoz való joga sérelmével összefüggésben azt kifogásolta alkotmányjogi panaszában, hogy a bíróság a tényállást nem tárta fel megfelelően, az elé tárt bizonyítékokat figyelmen kívül hagyta vagy a bizonyításra nem is adott lehetőséget, valamint nem indokolta meg döntését.
- [18] Az Alkotmánybíróság a tényállás megállapítása és a bizonyítási eljárás – indítványozó által vélt – hiányosságai vonatkozásában megállapította, hogy mind az elsőfokú bíróság, mind a másodfokú bíróság – a fent már ismertetettek szerint – kitért arra, hogy mire alapozta a megállapított tényállást és miért mellőzte az indítványozó által

előterjesztett tanúbizonyítási indítványokat. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki a tényállás megállapításának és az abban foglalt egyes tények jelentőségének megítélésére, valamint a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülvizsgálatára sem.

- [19] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [20] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.
- [21] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdésben foglalt formai követelményeknek, részben az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. december 17.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró